

Příloha A

Přepis rozhovoru s klientem

T: S jakou IT pomůckou máte zkušenost?

I2: Ted' mám svoji první pomůcku. Používám ústní myš.

T: Jakou IT pomůcku nyní používáte?

I2: Mám ústní myš tu základní verzi, ale chtěl bych tu lepší. Úřad práce mi ale řekl, že mi zaplatí jen tu základní. Budu ted' žádat znova a třeba si k tomu pořídím i Diktovačku. Nepoužívám ani klasickou klávesnici, stáhl jsem si tu do počítače.

T: Proč jste se rozhodl/a začít pomůcku používat?

I2: Protože některé věci na mobilu už prostě nedokážu. Nemůžu si třeba zavolat, ale přes myš to díky hlasovému asistentovi jde. Taky jsem se chtěl dál věnovat svým koníčkům, jedním z nich je rodokmen mojí rodiny. Přes emaily píšu na matriky a zjišťuju informace.

T: Proč jste si vybral/a právě tuto pomůcku?

I2: Byla pro mě nejvhodnější. Nedokázal jsem si představit, čím jiným bych měl počítač ovládat.

T: Co jste od pomůcky očekával/a?

I2: Chtěl jsem dál pokračovat v projektech a vyřizovat si emaily a běžnou komunikaci.

T: Odkud jste dozvěděl/a o IT pomůckách?

I2: Všiml jsem si štítku na rychlém zvonku, který mám u postele tady v Domově. Tak jsem si to vyhledal a našel si tak myš. Jsem zvyklý si zařizovat všechno sám.

T: Jak hodnotíte dostupnost IT pomůcek?

I2: Já jsem si vše zařídil sám, ale jinak jsem byl spokojený. Jediný problém jsem měl s tím Úřadem práce. Potom jsem ještě řešil s panem Úličným drobnou úpravu na mojí myši. Moje postel je totiž moc široká a myš se tam nedala připevnit.

T: Jak byste zhodnotil/a dosavadní používání pomůcky?

I2: Dobře se mi používá a rychle jsem si zvyk. Můžu si sám přepínat programy a je to svoboda prostě.

T: Myslíte si, že jste zvolil/a pomůcku správně?

I2: Ano, splnila moje očekávání, ale musel jsem si to vykomunikovat sám s Benetronicem.

T: Jak jste spokojen/a se svou volbou?

I2: Jsem moc spokojený. Můžu se věnovat svým koníčkům. Přes den jsem u stolku s počítačem a myší a potom když ležím v posteli, tak tam mám zase myš s tabletem, takže můžu pokračovat v práci.

T: Jaké vylepšení IT pomůcky byste uvítal/a?

I2: Zlepšil bych ten rozsah uchycení, co jsem řešil s panem Úličným. Doporučuju klientům jako já komunikovat vždycky s tou firmou. Ta by si to mělo napsat i na svoje stránky. Nemít tam jenom základní nabídku produktů, ale i individuální nabídku. Každýho to totiž nenapadne a může je to odradit.

Příloha B

Přepis rozhovoru s pracovníkem CITAK

T: Jak využívají klienti IT pomůcky v DSJ?

I7: V DSJ využívá IT pomůcky pouhá menšina klientů/pacientů. Často se setkáváme s obavou z něčeho nového, s obavou, která zahrnuje nevědomost týkající se technologií či i se starším věkem klienta/pacienta, který již nejeví zájem o technologie. Nyní v rámci CITAK poradny probíhá dotazníkové šetření s cílem zjistit: zda je nějaké povědomí ohledně alternativních/augmentativních pomůcek mezi klienty/pacienty, dále se zaměřujeme na možné cíle podpory u jedinců s RS i bez RS, na jejich potřeby, přání a touhy, které by díky IT pomůckám a umělé inteligenci mohly vést k vyšší kvalitě života. Jednou z otázek dotazníkového šetření je např. otázka: Co byste dělal, kdybyste mohl hýbat rukama? Uvítal byste videokonferenci/ prezentaci, ve které byste se dozvěděl něco více o alternativní a augmentativní komunikaci? Pokud by Vám to pomůcka usnadnila, byl byste schopen se naučit s novou IT pomůckou?

T: V čem vidíte hlavní přednost používání IT pomůcek klienty?

I7: Díky možnostem umělé inteligence v dnešní době, je mnohem snazší být co nejvíce soběstačný. Např. díky IT pomůckám mohou být jedinci více samostatní, mohou si sami dohledat informace, spojit se s blízkými, být ve vzájemné interakci se světem, samostatně si nakoupit, najít si práci, přátele, vztahy apod. Pomůcky se netýkají pouze internetu a ovládání PC, ale mohou mít podíl i na ovládání celé vlastní domácnosti – nastavení domácích spotřebičů, odemykání/zamykání dveří apod. Jedinec tak více vnímá, že i on sám je schopen se podílet na svém životě, na uspokojování vlastních potřeb.

T: Jak se z Vašeho pohledu jako pracovníka DSJ spolupracuje s klientem, který používá IT pomůcku?

I7: Pokud klient již má nějaké povědomí o IT pomůckách, má je dokonce pořízené, aktivně je využívá, je tento jedinec velkým přínosem a také zkušeností pro mě samotnou. Díky jeho zpětné vazbě ohledně využívání IT pomůcek, získáváme tak v rámci CITAK poradny cenné informace, které se snažíme nadále šířit jako tzv. osvětu. Samotný klient je také motivací pro další stávající uživatele IT pomůcek. On sám je tím nejlepším školitelem,

dokáže co nejlépe vystihnout jeho pocity před využívání IT pomůcek a doby, kdy již IT pomůcku vlastní a využívá.

T: Změnila se komunikace pracovníka DSJ s klientem, který začal používat pomůcku? Jestli ano, jak?

I7: Ano velmi. Jedinec je samostatnější, aktivnější, více dokáže rozhodovat sám o sobě, není apatický, je zvědavý. Klienti jsou komunikativnější. Často dochází také ke změně nálady.

T: Jsou z Vašeho pohledu klienti využívající IT pomůcku soběstačnější? Jestli ano, jak se to projevuje?

I7: Ano jsou, jak již jsem zmiňovala výše u otázky č. 2. Klienti jsou soběstačnější, schopnější, aktivnější, jeví zájem a na jejich emocionálním rozpoložení je to hodně znát. Přináší jim to pocit autonomie, pocity štěstí, pocit, že konečně JÁ SÁM mohu.